

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se neozira. Uredništvo in upravištvo je na pristavi g. K. Floriana v «Zvezdi». Izdajatelj in odgovorni urednik Iv. Pr. Lampret. Rokopisi naj se pošljejo, če mogoče, že med tednom.

Izhaja vsako soboto
zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pet-vesto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravištvo naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Nemški sodniki na Kranjskem.

Justično ministrstvo pošilja vedno več nemških sodnih uradnikov na Kranjsko. To še toliko lažje, ker ne zadane na prav nikak odpor od strani vse-mogočne S. L. S. in njenih poslancev. Suštarsič in Krek preganjata rajši slovenske sodnike, kateri nočejo biti klerikalci, kakor pa da bi se borila proti osrečevanju nemških sodnikov v slovensko kranjsko deželo. Predsednik deželne sodnije v Ljubljani je Nemeč, državni pravdnik Nemeč, predsednik okrožne sodnije v Novem mestu je Nemeč, sedaj pa so poslali tudi v Kranjskogoro Nemca za sodnika. Nemškim juristom se odpirajo vrata v sodno službo na Kranjskem, slovenskim se zapirajo. Klerikalni državni poslanec Jarc je rekel nekoč, da mu je ljubši nemški sodnik, kakor pa slovenski, če je napredojak...

Tako pomagajo slov. klerikalci germanizaciji na Kranjskem. Vse seveda v blagor ljudstva in v večjo čast božjo... Duhovnikom pa se nemških sodnikov najbrž ni treba preveč bati.

Nov papežev motu proprio glede praznikov.

«Osservatore Romano» priobčuje motu proprio (odredba iz lastnega nagiba), s katerim se znatno omeji število zapovedanih praznikov. V molitvenem uvedu pravi sveti oče, da se poslučuje starih pravic svete stolice, da z ozirom na moderne razmere, visokorazvito trgovino in industrijo, zaslužek delavskih slojev izpremeni kaničnice določbe glede

praznikov v smislu premnogih prošelj, ki so se v tem oziru stavile na sveto stolico.

Novo določbe slóvejo: Cerkevna zapoved poslušati mašo in vzdržati se vsakega blapčevskega dela velja odslej le za sledeče dneve: 1. Vse nedelje, Božič, Novo leto, Sveti Trije Kralji, Vnebohod Marije, Sv. Peter in Pavel in Vsi svetniki. Dvojni prazniki torej vsi odpadejo. — 2. Sv. Jožef in Janez Krstnik se bosta praznovala prvo nedeljo za tem (19. marca), drugi pa nedeljo pred praznikom apostolov Sv. Petra in Pavla. Praznik Sv. Rešnjega Telesa se bo praznoval v nedeljo po Sv. Trojici. Glede načina zunanjega praznovanja pa se dajo gotove oblasti škofom.

Planinske vesti.

Soteska Dovršnik.

Lansko leto se je otvorila s primerno slavnostjo soteska Dovršnik, tik vasi Hrušice pri Jesenicah na Gorenjskem. Da se je ta naravna lepota Gorenjske otvorila tujskemu prometu, zato ima v prvi vrsti zaslugu društvo za pridobitev tujcev na Jesenicah z delavnim načelnikom. gosp. Mihaelom Salbergerjem ter z odbornikom g. Franjem Krivicem z Jesenic, ki je težavno in tudi nevarno delo mojstrsko vodil in v najkrajšem času izgotovil. Ta soteska se sicer z Vintgarjem zaradi množine vode ne more staviti v eno vrsto, vendar pa lahko tekmuje z marsikaterimi lepotami Gorenjske in zasluži, da si jo vsakdo ogleda.

Šest minut namreč od postajališča Hrušice, na pregi Ljubljana-Trbiž, tik pod lepo vilo «Jasno Selo», ki je priljubljeno letovišče, dosepeš po mični poti do soteske Dovršnik. Od začetka kake 1/4 ure te pelje lepo izpeljana vožna pot tik zraven gorskega potoka Dovršnik do vodne naprave državne

železnice. Na videz zapira potniku tu velikanska stena vsako nadaljno pot. Iz velike razpoke pada Dovršnik čez skale in povzroča svoj prvi slap. Tu se začne težavno delo gori omemjenega društva; deloma po lestvicah, deloma po izklesani stezi se dosepe k drugemu, zelo zanimivemu slapu. Od tod naprej so na velikanski skali izdolbene stopnice, po katerih se pride čez mostiče v zgornji, divjeromantični del soteske. OI mostiča se ti odpre krasen in veličasten pogled na tretji in četrti slap, nad katerima so nakopičene velikanske, mestoma čez 100 m visoke peči. Po stezi se pride čez mostiče po galerijah na vrh četrtega slapa, kjer se turistu nudi pogled na peti slap in od tam se pride po lepo izpeljani stezi do šestega, najvišjega slapa; ta je posebno pri veliki vodi zato zanimiv, ker se voda čez skale razprši in provzroči pajčlovni pad. — Na levi strani tega vodopada vidi turist velikanske, čez 200 m visoke kamnite stene, kjer kraljujejo še divje koze. Pri tem vodopadu je konec soteske.

V 1 1/2. uri si lahko ogledaš vso sotesko in prideš zopet na postajališče Hrušice. Posebno se priporoča si sotesko ogledati po kakem deževju. Veličastna okolica s svežim gorskim zrakom, mir, ki vlada v tej soteski, vpliva blagodejno na živce izletnika. Da postane soteska dostopna tudi hribolazcem, ki posejajo Golico ali Rožčico, je društvo za pridobitev tujcev na Jesenicah od šestega slapa napravilo sicer strmo stezo na gozdno pot, katera vodi čez Rovte in Hruški planinski stan na Golico in Rožčico. Posebno se hribolazcem priporoča, da se povračajo z Golice namesto zopet čez vas Planino na Jesenice, rajši čez Jelkel v smeri Jeseniške in Hruške planine na Hruške Rovte. To pot je Slov. Plan. Društvo itak zaznamovalo v sotesko Dovršnik. Pl. V.

Naročajte in razširjajte naš list!

PODLISTEK.

Millogaj Razkolnikov:

Jutranji sonet.

Sanje prehajajo v jutranji dih,
toda dve duši — dva bela goloba
še v njih se ljubkujeta, krasna podoba,
ki jo je našel — srčni moj vzdih!

Vendar duh mimo je šel kot menih —
v srcu, ki nosi — globoka dva groba —
prazna oba, saj mu duše grenkoba
vedno na drago spomin vzbujata tih —

in na ljubav — raševina, trd bič
dela ramena njegova krvava,
od misli otožnih beli se mu glava.

Da, vse s pozabljenjem izpremenil bi v nič —
zdi se mu — greh, čeprav ve, da plava
ž njo drug duh — golob, in strasti vstrepetava.

Klevetnikom!

Veselo pojem sredi bakhanal,
in sam v njih trgam — niti si življenja,
ne rabim Park, in volja — moj handžar
preseka sama — zastor hrepenenja —
saj stopam sam v valovje in vihar —
ne da bi posil: „Dajte mi vstajenja“!

In padam sam, pogrezam se, mornar,
in zasmehujem vaša vsa mišljenja —
saj kri dajete lastno — za denar —
v temi sovražite — vsak v pot stremljenja!

L. P.:

Kar se liže, se potem grize.

«Lepa Milka», so jo nazivljali. Blagajničarka je bila pri večjem klerikalnem podjetju. Po umrlih starših je podedovala nekaj tisočakov in živela je prav zadovoljno, le spomin na dobre in prezgodaj umrle starše ji je vzbujal včasih nemir in lahka hrepenenja.

Zamoliti se je hotela v zabavi in vstopila je v plesno šolo. Prijetni so bili ti večeri.

Kakor je že običajno, tako se je tudi Milka ogrela za nekega uradnika, ki si je znal s svojo ljubeznivostjo in z lepimi besedami prikleniti mlado bitje.

Ido je bil mestni uradnik. Njegova služba je bila še majhna, a odprt mu je bil avanzma. Ves srečen je bil z Milko. Saj je bila mlada, lepa, dobra in imela je denar.

Mlada dvojica si je toraj ustvarila ljubezen, podlago zakona, v katerega naj bi stopila po prvem njegovem avanziranju. Bila sta tako srečna, da se od tedaj dalje nista več brigala za svet, temveč živela le sebi, le svoji ljubezni. Roko v roki sta sanjavo pohajala na izprehode, na veselice, na izlete in najslajše sanje so ju objemale, ko sta doma pri njema, sama, v polni ljubezni, v sladkem objemu prisegala dosmrtno zvestobe.

Ljudje, ki so ju opazovali, so spustili na njih rovaš marsikak dovtip.

Stara Meta, Milkina gospodinjs, pa je bila mnenja, da se grize, kar se poprej liže — — —

Eno leto in pol je trajala že ta ljubezen. Ido je avanziral, obenem pa ga je neko liberalno politično društvo izvolilo svojim predsednikom. Bil je zmožen človek in prijatelji so ga hoteli izbuditi iz ljubezenskega spanja, da uporabi svoje moči na političnem polju.

Zgodilo se je, da sta si Milka in Ido postajala hladnejša. In kje tiči povod?

Odbor klerikalnega podjetja, kjer je službovala Milka, je pritisnil na njo, da mora vplivati na svojega ženina, da odloži svoje predsedniško mesto in jo celo nagovarjal, da naj si izbere drugega ženina.

Ido je postal zelo vznemirjen, ko je izvedel, kaj se dogaja za njegovim hrbtom. Zapovedal je Milki, da mora odpovedati službo, ker neče, da je v stiku z ljudmi, ki tako podlo izlorablajo svoj vpliv.

Nastal je med njima konflikt. Oja je pokazala madež na svoji ljubezni. Ni sledila njemu, marveč je kazala, da je tudi pod vplivom svojih predstojnikov. To pa je njemu znižalo ljubezen in to tembolj, ker je postala Milka grša.

Milka ni odpovedala službe, češ, da je škoda izgubiti tekom pol leta, na kar bi se poročila, šestmesčno plačo. Njemu se je zdelo to čudno in nekega večera, ko je šel po ulici, pride Milka nepadoma iz hiše, kjer je stanoval eden njenih predstojnikov.

Ker so obiskovalci Snežniškega ozemlja na neprimeren način trgali in ruvali planinsko floro osobito planinke, je gozdarski in upravni urad kneza Schönburg-Waldenburg prepovedal obisk gore Snežnik, odnosno dovolil obisk tega ozemlja samo v spremstvu enega ali več graščinskih gozdnih čuvajev, ali ako se vzame za to dovolilni list. Ker je osrednji odbor Slovenskega Planinskega Društva uvidel, da se s tem skoro onemogoči obisk tega znamenitega vrha in ker je bil prepričan, da člani S. P. D. na planinah tako neprimerno ne nastopajo, se je z utemeljeno vlogo obrnil do navedenega urada s prošnjo, da ublaži pogoje za obisk Snežnika za člane našega društva in je predlagal primerne pogoje. Omenjeni urad je prošnjo upošteval in dovolil članom S. P. D. obisk Snežnika pod naslednjimi pogoji: 1.) Člani S. P. D. se morajo ob obisku Snežnika izkazati z društveno legitimacijo za dotično leto in morajo društveni znak vidno nositi. 2.) Pohod Snežnika je dovoljen le po napravljeneh odnosno markiranih potih in stezah. (Markacije bodo v prihodnje napravljene z oranžno barvo.) 3.) Po lovskih potih in stezah je prepovedano hoditi. 4.) Trganje in ruvanje planink je sploh prepovedano. 5.) Vse druge planinske cvetice se sme le v prav malem številu trgati. 6.) Graščinski uslužbenci so upravičeni obiskovalce nadzorovati in vsakega «vandala» iztirati in ovaditi v kaznovanje. 7.) Takega člana je primorano društvo izključiti. — Osrednji odbor S. P. D. opozarja svoje člane, da se naj navedenih predpisov strogo drže, da se ne odtegne članom S. P. D. ugodnost prostega pohoda na Snežnik. Naj pa slovenski planinci tudi drugod ne pozabijo, da je flora znamenit kras naših planin, ki ga more le brezsrdčen človek uničevati. S. P. D.

Gospodarski del.

Razglas o oddaji čistokrvnih plemenskih bikov, krav in telic, kupljenih z državno podporo. Iz državne podpore, ki odpade na kranjsko deželo za povzdigo živinoreje glasom državnega zakona z dne 30. decembra l. 1909 za letošnje leto, in z deželno podporo se nakupi jeseni večje število plemenskih bikov, krav in telic čistokrvnih pasem, ki so za zboljševanje govedih na Kranjskem primerne, in sicer: a) plemensko živino simodolske pasme (rumenobel lisasto z belo glavo), ki se odda samo v kraje ljubljanske okolice in na Notranjsko, kjer je ta pasma že vpeljana; b) plemensko živino sivkaste pasme (enobarvno, sivkasto ali rjavkasto), ki se odda samo na Dolenjsko in v ostale kraje na Notranjskem, in c) plemensko živino pingavske pasme (temnordeče lisasto), ki se odda samo na Gorenjsko. Nakup in oddaja te plemenske govedih s pomočjo omenjene državne podpore zvrsta po določilih zakona z dne 30. decembra l. 1909 po medsebojnem dogovor deželni odbor kranjski in c. kr. kmetijska družba kranjska. Nakup plemenske živine iz državne podpore je prevzel dogovorno z dež. odborom kranjskim podpisani glavni odbor. Oddaja te živine se bo pa vsrila dogovorno z deželnim odborom, zato je vse prošnje za plemensko živino vlagati pri podpisnem glavnem odboru, ki potem v skupni seji z deželnim odborom določi prošnjike, ki jim

Strašen sum se ga je polotil, hotel je planiti na njo, a zadrževal se je. Stopil je k nji in jo vprašal, kakšne opravke je imela sedaj v večeru v tej hiši.

Milka mu je povedala, da so jo klicali tjakaj. Odzvala se je svojemu šefu, ker se je morala.

Ido ji pove, da ve, kaj se dogaja za njegovim hrptom. Najslabše je domneval in jo sumničl najpodlejsega.

Od tedaj dalje je otemnevala in bledela ljubezen se bolj in prišlo je do tega, da se je on popolnoma ločil od nje.

Ona je končno grenko obžalovala svoja dejanja, a bilo je prepozno. Vsa približevanja so bila brez uspeha. Tudi, ko je kmalu na to povila dete, ji je ostal tuj.

Prišlo je do tožbe. On je bil obsojen v plačilo po K 40 mesečno za dete. To ga je pobilo. Vdal se je pijaci.

Ona je izgubila službo. Pododovan denar sta z lioma — skoro do cela porabila in postala je prava sirota. Tjainsem je poizkušala doseči, da bi se poročila. Vse je bilo zaman, kajti le pijaca je bila od tedaj najljubši ideal bivšega ženina.

Tako se je končala ona velika ljubezen.

Nekoč so poročali časopisi, da je napadla Milka svojega nekdanjega ženina s hudičevim oljem in ga na ostuden način pobabila.

Njo so zaprli, otroka vzeli dobri ljudje, on pa je ječal v bolnišnici — — —

Stara Meta je večkrat dejala: «Saj sem rekla, kar se liže, se potem grize.»

je ustreči z ozirom na sredstva, ki bodo na razpolaganje. Vsak prosilec naj se zgledi le za živali tiste pasme, ki je dotični pokrajini primerna, oziroma kjer je že vpeljana. V prošnji se mora jasno povedati, za katere pasme plemenske živine prosilec prosi. Na prošnji za živali tistih pasem, ki niso primerne prosilčevi pokrajini in ki niso pravočasno vložene, se kratkomalo ne bo oziralo. Pri oddaji plemenske živine (bikov, krav in junic) se bo oziralo tamkaj, kjer so živinorejske zadrage, v prvi vrsti na te, povsod drugje pa pri oddaji plemenskih bikov naprej na prošnje podružnic in županstev in potem šele na zasebnike. Prošnje je vložiti do 31. avgusta t. l. pri glavnem odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. Na prepozno došle prošnje se kratkomalo ne bo oziralo. Vsak prosilec za kako plemensko govedo mora v prošnji naznaniti, oziroma se zavezati: 1. da je pripravljen njemu prisojeno plemensko govedo sprejeti o pravem času na oni postaji, ki bo določena, in sicer tisto žival, ki jo določi odbor; 2. da plača ob sprejemu plemenske govede polovico nakupnih stroškov, in sicer takoj, kajti na upanje se nobena žival nikomur ne izveči in 3. da podpiše zavezno pismo, da se zaveže imeti prejetega bika toliko časa, dokler bo za pleme sposoben, najmanj pa dve leti, ravnati z njim po navodilih umne živinoreje in se tozadevno podvreči tudi nadzorstvu deželnega odbora. Prejete živali ženskega spola se morajo rediti za pleme toliko časa, dokler so za to sposobne, in sicer pod pogoji, ki so veljavni za bika. Kdor se ne drži vseh točk zaveznega pisma, ali komur po njegovi krivdi sprejeta žival pogine ali za pleme nesposobna postane, se zaveže povrniti ostalo polovico kupnine. Oni živinorejci, ki dobe plemenskega bika, kupljenega iz deželne ali državne podpore, dobe za vsak mesec, ki imajo bika čez dve leti, po 10 K nagrade, a morajo imeti bika najmanj štiri mesece čez dve leti. Ta nagrada se izplača le onim, ki pravilno in redno vodijo po zakonu predpisane skočne zapisnike, in sicer le za čas, ko se je bik resnično rabil za pleme. V Ljubljani, 15. julija 1911. — Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Žetev na Kranjskem se je splošno v teku; ponekod na Gorenjskem je strn že pod streho. Pridelek je dovoljen, marsikje celo prav zadovoljiv. Posebno dobro je uspela rž, nekoliko slabša je pšenica. Mnogo kvara so na strni napravili hudi nalivi in vibarji meseca junija, sicer bi bila žetev dokaj boljša. Lepa strn je v ljubljanski okolici in v kranjskem okrajnem glavarstvu. Tudi na Notranjskem so z letošnjim prideikom vobče zadovoljni. Končne uspehe pa bo pokazala mlačev.

Tedenski sejem v Kranju dne 17. julija 1911. — Cena od kilograma žive teže: 1 krono za pitane vole domače, 90 do 92 vinarjev za domače srednje pitane vole, 74—80 vinarjev za nepitane domače vole, 00—00 vinarjev za bosansko goved, 1 K do 1 K 16 vin. za teleta in 1 K do 1 K 50 vin. za prašiče za rejo, 1 K do 1 K 08 vin. za pitane prašiče. — Pšenica K 12—, proso K 8—, rž K 8-50, oves K 10—, ajda K 9-50, repno seme K —, detelno seme — K do — K, fižol, ribničar K —, mandalon K —, koks K —, krompir K 5— za 50 kg. — Prignalo se je 83 glav domače govedih, — glav bosanske govedih, — glav hrvaške govedih, 11 domačih telet, 171 domačih prašičev, — hrvaških prašičev, 0 ovac. Od prignane živine je bilo za mesarja: 30 glav domače govedih, — glav bosanske govedih, 2 domačih prašičev.

17 50—25

Dama

ki hoče pospeševati kožno nego, ki hoče izgubiti pege, ter doseči nežno mehko kožo in bel teint, se umiva le z

Steckenpferd Illijno mlečno mlo
(znamka Steckenpferd)

tvrdke Bergmann & Co., Tešin ob Labi. Komad po 80 v se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah s parfumom i. t. d.

DOPISI.

S Primskovega pri Kranju. «Domoljub» je prinesel zadnjič od tu dopis, v katerem nas poučuje, kdo je liberalcec. Mi smo dopisniku za njegov pouk prav hvaležni. Nekaj je še pozabil dostaviti, namreč, da je bil liberalcec tudi — Kristus, kajti tudi on je sovražil hinavce in enako glazen ter izganjal judovsko duhovništvo iz topla, kjer je učila vse drugo, le božje besede ne. Nama liberalcem se ni treba sramovati, ker smo v dobri družbi. Da bo slika tem popolnejša, bo že oprostil g. dopisnik, da mu vrnemo mlo za drago ter povemo, kdo je v naših očeh klerikalec. Klerikalec je: 1.) Kdor bere «Sovenca» in «Domoljuba» in ta lažniva lista priporoča še drugim; 2.) kdor je prepričan o lažeh teh listov pa jih le širi še dalje; 3.) kdor širi neprestano jezo in sovraštvo med svojimi sosedi, odkar se je priklatil v vas; 4.) kdor se ravna po nauku: Sovraži svojega bližnjega in vračaj mu njegove dobrote s hudim; 5.) komur ne zadostuje njegova žena in kdor vsako malenkost

drugih še gorko prenaša po raznih farovžih; 6.) kdor je bil pred par leti bogatajec, sedaj pa, ker mu to nese bolj, postal naenkrat krščanski možicelj; 7.) kdor hodi v cerkev pred oltar med otroke stat, a svojo hinavsko pobožnostjo in prikrito ošabn ostjo te in druge vernike le moti in pohujšuje; 8.) kdor ne da poštenemu človeku odkritega pogleda in prijaznemu pozdravu poštenega odtrava, da ga morajo šele fantje učiti navadne olike. — Zaenkrat toliko, v potrebi se lahko nadaljuje.

Iz Škofje Loke. Kakor znano, se je pretečeno nedeljo vsrila veselica naših Sokolov in razvitje prapora. Veselica je bila impozantna, uspela je vsestransko izvrstvo. Kakor pa po navadi, tudi to pot naš Šinkovec ni mogel mirovati in delale so se po njegovem receptu na tihem različne neprilike. Posebno mu je trn v peti naša na novo ustanovljena godba gasilnega društva. Godba je bila naprošana, da bi naj svirala pri mirozovu, in sme se reči, da je bilo gotovo lepo, da se je naš Sokol oziral v prvi vrsti na domačine. A našemu Šinkovcu to ni bilo nikakor prav; letal in int rigiral je okoli društvenikov, a to pot mu je izpodletelo. Godba je nastopila in s tem si je nakopala smartno sovraštvo našega Šinkovca. Kakor se čuje, Šinkovec dela na tihem na to, da bi razdril godbo in gotova stvar je, da se mu bo načrt posrečil, ako se mu društveniki trdno ne postavijo v bran, v prvi vrsti pa naše slavno gasilno društvo. Tu nastane vprašanje, koliko časa se boste vi člani godbe ozir. društva se uklanjali temu človeku. Sedanji nastop našega Šinkovca napram društveni godbi je obenem napad na vaše društvo! Vprašam vas gasilci: koliko časa bo prenašala vaša potrpežljivost brce, katere vam deli ta terorizator. Stopite vendar proti temu človeku odločno na dan in povejte mu na vsa usta, da ste ga do grla siti in da mu je odklenkalo v vašem društvu. Tistim njegovim špijonom, ki izvršujejo posel špijonaže pri društvu, pa dajte — brco! Koliko vam je že Šinkovec napravil sitnosti in neprilik! Prepoveduje vam pesne veselice, godbo i. dr., a vi še zmiraj prenašate mirno te udarce v svoji ponižnosti. Vzdramate se vendar že enkrat in ponosno mu povejte v obraz, da se ne pustite več po pasje bičati. Povejte mu, da je vaše društvo v pomoč bližnjemu, ne pa njegovo slepo orodje v politične spekulacije. Društvo so postavili na noge Ločani, ne pa Šinkovec. Toraj, gasilci, proč s terorizmom, proč s tisto pasjo ponižnostjo do Šinkovca; vzemite metlo v roke in pomedite korenito iz vašega društva klerikalne smeti! Na pomoč! Gasilec.

Iz Borovelj. Rojakom! Ni še potekla doba dveh let, odkar je razprostrl slovenski «Sokol» svoja krila tudi nad ono pokrajino, kjer je slovenstvo najbolj zasluženo in zatirano, teptano po breznačajnem renegatstvu, ponižano po brezvestnih izdajalcih naroda. Ugnezdil se je na najnevarnejši točki ob narodni meji na Koroškem, v Borovljah. Mala je bila sicer vrsta onih, ki so se povsod in vselej kazali neustrašene Sokole, ne meneči se za sikane, katere so jim prihajale venomer od strani oblasti — s trdo voljo so prenašali tudi materijelne posledice ter odbijali s ponosom vse napade odpadniških stanovskih tovaršev. Izpodbujala jih je zavest, da stoji za njimi ogromna četa vseslovenskega Sokolstva. Treba je bilo gmotne pomoči — mladi Sokol se je obrnil do blagih src slovenskih, in priznati se mora, da so bile prošnje v velikem obsegu uslišane, često žalibog tudi glas vpijočega v puščavi. Tisočera hvala vam zato, cenjeni rojaki in rojakinje, ki ste na tako blagin način dajali ogroženemu «Sokolu» življenjskih sil! «Sokol», tedaj živi! A da ne začne životariti, treba ga spraviti pod streho! Le ako bo borovski «Sokol» telovadil v Borovljah, se bo moglo zahtevati od njega, kar se pričakuje. Dober kos požrtvovalnosti je, ako morajo člani po trudopolnem dnevnem delu hoditi po eno uro daleč izven Borovelj telovadit. To je tudi vzrok, da je število telovadcev malo, da tudi zanimanje za telovadbo ni tako, kakor bi bilo, ako bi se mogla prihraniti telovadcem enourna pespot. Velepomembno za zadnji razvoj «Sokola» je tudi dejstvo, da se telovadba po leti o slabem vremenu, po zimi pa sploh ne more gojiti. Da se te težkoče in ovire odstranijo, sestavil se je na odborovi seji dne 18. m. m. pripravljali odbor za ustanovitev društva «Sokolski dom», katero bo prevzelo nalogo, nabirati prispevke za gradbo lastnega doma v Borovljah. Ta korak se mora neizogibno udejstviti, kajti jasno je, da stojimo pred alternativno: ali naj pustimo «Sokola» pasti, edinega na Koroškem, krepko predstrazo, ki naj bi kremenito branila mejo napram nasilnemu sovragu — s tem bi bila sokolska misel na Koroškem za vedno pokopana — ali pa mu damo dom, kateri bi bil obenem trdnjava in telovadnica. Kdo bi pri takih razmerah odkrel potapljačemu se pomoč ter mu ne podal resilne roke? Up in nada nas še nista zapustila, da se odprejo srca vseh rojakov, katerim je za usodo naše mile domovine. Vskado, ki nam bo prihitel na pomoč, naj bo prepričan, da bo položil svoj še tako skromni dar na najhujšo, najbolj skelečo rano slovenske Koroške! Tu so naša tla, tu novo polje, novo delo! Vsem, ki hočejo pomagati in delati, kličemo iz srca: Na zdar!

Pripravljali odbor.

V Kranju, dne 22. julija 1911.

Državni zbor se je otvoril dne 18. t. m. s prestolnim govorom. V njem se zlasti omenja, da je treba Avstriji močne brambne sile, rešen mora biti bančni zakon, naglašajo se nujna potreba odpreli nove finančne vire, predložiti se morata o davčni reformi in socialnem zavarovanju i. t. d.

Zveza južnih Slovanov. 17. julija so se vršile konference med jugoslovanskimi poslanci, v katerih so se pojavile velike težkobe glede ustanovitve «Zveze južnih Slovanov». Zveza ne bo več obnovljena, marveč se bo raztrgala na tri gručice, katerih ena največja se je že sestala in je klerikalna zveza pod predsedstvom dr. Šušteršiča. Druga bo obsegala primorske poslance, in sicer Rybářa, Laginjo, Gregorina, Spinčiča in Mandiča, in tretja, ki bo obsegala dalmatinske poslance. V očigled dejstva, da se je bivša «Zveza južnih Slovanov» razdelila v tri skupine in je ljubljanskemu državnozbornemu poslancu težavno zavzeti precizno stališče v okvirju primorskega oziroma dalmatinskega kluba, ne stopi dr. Ravnihar za sedaj niti v eno, niti v drugo skupino, pač pa se pogajanja nadaljujejo in pade končna odločitev v teh dneh. — Tako prva poročila. Nadaljna poročila pa pravijo, da so primorski poslanci vstopili v Šušteršičev klub. Ni prav častno zanje. — Ljubljanski poslanec dr. Ravnihar se ne pridruži nobenemu teh klubov, temveč se hoče naslanjati na Čehe. Čast mu, da se ni dal vjeti v nastavljenе mu mreže.

V ogrsko hrvaškem državnem zboru nadaljuje opozicija obstrukcijo proti brambni predlogi. V soboto je pred generalno debato interpeliral poslanec Ivanka o stališču, katero zavzema zunanji minister napram albanskim nemirom. V generalni debati je prvi govoril pristaš ljudske stranke grof Seherr-Thosz, ki je izjavil, da odklanja predlogo. Nato je govoril poslanec Apponyi jako ostro proti predloženi predlogi. To je vzbudilo veliko presenečenje. Grof je namreč se pred par dnevi v klubu svoje stranke obsojal obstrukcijo, v tem govoru je pa pozival na najostrejši parlamentarni boj. Z veliko napetostjo pričakuje grofa Andrassyja. — Kossuth se vrne v Budimpešto šle koncem avgusta, vsled česar v generalni debati ne pride v poštev.

Albanski vstajki komite dela z vsemi sredstvi na to, da bi tudi v Epiru zanetil vstajo. Tajni zaupniki hodijo po Epiru in izkušajo pridobiti prebivalstvo te pokrajine za vstajo. Pri Prenottiju je neka četa razorožila pet vojakov ter ujela enega podporočnika. V Delvinu in Argyro Kastro vzemirajo štiri čete ondotno okolico. V Argyro Kastro je 150 orožnikov, v kratkem pride tja bataljon turških vojakov.

Na Portugalskem se vrši sedaj veleizdajniški proces proti monarhističnim zarotnikom. Knez Miguel Braganza je odgovoril na vprašanje portugalske vlade, ki je uvedla preiskavo proti hiši Braganza zaradi veleizdaje, da je očitvidno, da se tiče zarota hiše Koburg. Po nenadnem begu kralja Manuela, je ostal del njegovih papirjev v deželi, drugi del papirjev pa so rešili in spravili na varno. Med papirji, ki so ostali v deželi, se nahaja tudi korespondenca kralja Manuela z angleškim kraljem Edvardom. Najbrž se bo parlamentarna komisija bavila tudi s korespondenco kneza Oporto, ki je bila namenjena angleški kraljevi hiši in je imela namen, dobiti angleško pomoč, da pride kralj Manuel zopet na prestol. Knez Miguel meni, da išče portugalska vlada jurističen titel, da more zaseči koburška posestva.

Godovi prihodnjega tedna:

23. Apolinar, Godemir, Zdenka, O'ga; 24. Kristina, Roman, Ratimir, Breda; 25. Jakob, Kristof, Boljedrag; 26. Ana, mati M. D., Valens, Bratoslav, Jana; 27. Pantaleon, Natalija, Dušan; 28. Inocencij, Viktor, Svetomir, Vladimir; 29. Marta, Beatriks, Olaf, Božena.

Sejmi na Gorenjskem prihodnji teden:

26. v Radovljici za blago, v Bohinju, v Domžalah.

Novičar.

Prihodnja številka «Gorenjca» izide že v četrtek z datumom prihodnje sobote radi zaprek, katere seveda se pojasnimo.

Imenovanje. Okrajni komisar v Kranju, g. Oton Merk, je imenovan višjim komisarjem istotam.

Promocija je bil danes na dunajski univerzi doktorjem vesoljnega prava g. Josip Sajovic, sin veleposestnika, p. d. Grasiča iz Velesovega. Mlademu doktorju, bivšemu gojencu kranjske gimnazije, naše iskrene čestitke!

Odgovor «Domoljubu». Iz kamniškega okraja nam pišejo: Znani listič «Domoljub» popraša: Ali je Sršen liberalec ali ne? Učitelja in obenem velikega koritarja Slapšaka v zvezi z jezuitsko-hinavskim kaplanom Širajem stresa jezo, ker je dobil vzgleden in čistan posestnik g. Matevž Sršen iz Skarucine pri zadnjih državnozbornih volitvah tako lepo število glasov samostojno, s svojimi možgani mislečih kmetov. Ozadje tega napada je baje tole: Slapšak je bil deležen par «pozeruhrij» v

farovžu, zato se izkazuje hvaležnega črnosuknjarem. Kaj že ni vse bil? Izdajal se je svoječasno za hudega naprednjaka, kmalu nato radikalca in pristaša «Našega Lista»; paktiral je s socialisti in ko bi mu danes dal odškodnino za otroško povestico kdo drug kakor Katoliška tiskarna, preklinjal bi duhovnike od kraja, da bi se kar kadilo. — Kaj pa je s Širajem? Fajmošter bi rad postal in odstranil Zužka, zato dela vodo po papirju in reklamo za svojo bisago. Mož dobro ve, da škof in korarji kaplane, kateri nečuvno blate postene ljudi, dobro plačuje. Zasluzek je pa najlažji, da se otepa naokrog z liberalci in vzemirja tako versko zatelebane ljudi. Le poslušajmo, kako je mož pove! Kder plačuje liste iz svojega žepa, jih svobodno zbira in čita ter se ne priklanja do tal pred kaplanom, je liberalec. Vraga! Moška je ta, in dokaz doprinesen. Edinole tega je škoda, da so časi minuli da bi takega nesrečnega — liberalca — sezgali živega na grmadi. Za navjo najpametneje, ako rečemo: Kaj nas briga, ako osel riga. Glejmo edinole nato, da izrinemo «Domoljuba» iz kamniškega okraja iz vsake hiše, vsake vasi, in občine. «Domoljub» je slab časopis, strupen, kakor kuga in ker se vsakdo boji kuge, naj gleda da najhujšo kugo vseh kug — «Domoljuba» — vrne, odkoder prihaja. V nadomestitev priporočamo vlega «Gorenja» iz Kranja.

Maša v Šiški. Iz Siske poročajo: 15. julija so bile sklepne šolske maše v domači cerkvi in pri frančiškanih v Ljubljani. Domačini so hoteli v domačo cerkev, a bila je zaprta. Na vprašanje, zakaj je zaprta, so izvedeli: «Danes je šišenska cerkev le za Nemce». Ljudje so ostali onkraj cerkve, se jezili in čakali Šušteršičarje. Ob pol 9. so prišli in bili z žvižgi sprejeti. Ko so bili v cerkvi, se je ista zopet zaprla, da bi noben domačin ne prišel motri. Ogorčenje in število ljudi je naraščalo. Prišli so trije orožniki. Ob 1/4 10. se vrata cerkve odpro in učenci nemaške šole, bilo jih je blizu 200, so šli v spremstvu orožnikov skozi vas. Neko ženo je krojač Podlipni opozoril, da ona oseba, proti kateri govori, ne zna nemaško, naj terej govori v njo le slovenske. Bil je aretiran. Fanta, ki je žvižgal, je neki civilist zgrabil in vlekel. To vidi tiskar in svari: Pustite fanta, kajti, če vas vidi njegov oče, se vam zna kaj zgoditi. Tudi tega je orožnik prijel in izpraševal: Ste katolik, ali protestant? — «Pravoslavnen sem,» odgovori prijeli. Orožnik ga zapise. Ljudje so bili skrajno razburjeni, vendar pa ni prišlo do izgrediv. Od blizu 700 otrok ljudske šole, je šla polovica (314) v Ljubljano po stranskih potih, da se je odtegnila neljubih pozdravov. Če bo končno zavrelo v Spodnji Šiški, odgovorni bodo za nesreče oni, ki se z ognjem — igrajo.

Železniško postajališče v Vintgarju. Iz Gorij se piše: Ravnateljstvo državne železnice v Trstu je z dopisom dne 11. junija t. l. na vlogo županstva Gorje, Bled, Breznica ter društva za promet tujcev obvestilo županstvo v Gorjah, da ni principiarno nobene ovire proti zaprosenemu postajališču v Podholmu, oziroma Vintgarju. Ravnateljstvo je razpisalo komisijonelo razpravo na dan 19. junija na licu mesta, to je pri čuvajnici št. 38. Interesente so sprejeli vse pogoje; županstvo v Gorjah je pa prevzelo jamstvo, da izvrši delo. Tako je torej zaželjeno postajališče zopet en korak bližje, da se čimprej otvori. Omenjeno postajališče ni samo v interesu prometa tujcev, temveč ravnotako v gospodarskega stališča velikega pomena. Vas Podholm in Zasip sedaj radi oddaljenosti ne moreta eksportirati svojih pridelkov. Ko dobimo postajališče, se bo lahko oddajalo mleko, bodisi na Jesenice ali celo v Trst. Seveda največ bo pridobil svetovnoznan Vintgar. S postajališču bo dobrih deset minut do restavracije v Vintgarju.

Z bajonetom po glavi je udaril v Besnici pri Kranju nek vojak na dopustu posestnikovega sina Matevža Zevnika in ga nevarno ranil. Zevnika so prepeljali v deželno bolnišnico.

Umril je v Škofji Loki g. Janez Štiglic, vulgo Tonkove. Ranji je bil znan kot dober lovec in vsled svojega humorja splošno priljubljen.

Trilški diletantje igrajo dne 23. t. m. ob polosmih zvečer v telovadnici telovadnega društva «Sokol» «Rokovnjače», narodno igro s petjem v petih dejanjih. Vstopnina za prve štiri vrste sedežev 1 40 K, za druge sedeže 1 K stojišča 50 v in galerija 30 v.

V Begunjah se vrši zaradi slabega vremena velika veselica gasilaega društva v Begunjah v nedeljo, dne 23. julija 1911 na prostem, na srenjskem svetu v Zapužah z že napovedanim sporedom. Vstop vsakemu prost. Začetek ob 3. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi najljubnje odbor.

V Kropi je umrl dne 16. julija t. l. g. Juri Magušar, veleindustrijalec, veleposestnik in trgovec. Vrlemo in neutrudljivemu možu blag spomin!

Pogrešan se je od srede 12. t. m. trg. sotrudnik g. Milan Železnikar iz Ljubljane, sin nekdanjega urednika «Slov. Naroda». Tisto popoldne so ga še videli pred planinsko kočjo v Kamniški Bistrici, kjer se je tudi podpisal s cirilico v knjigo za došle tujce. Dejal je, da se mu mudi na vlak, vsled česar mu je neki znanec izročil tri razglednice, da jih odda v Kamniku na pošto; teh razglednic pa naslovljenci niso prejeli. Železnikar je star 30 let, srednje postave, srednje krepak, ima temnorjavo laso svetlejšje brke in zlasti v gornji deljstvi zelo slabe zobe. Nosil je sivo obleko in imel je slavniki

na glavi. Bil je nenavadno tihe in molčeče narave in je v zadnjem času mnogo bolehal in hiral ter je, toda le svojim prijateljem, včasih potolžil o bolečinah v glavi in prsih. — Pomesrečenega Milana Železnikarja so v pondeljek popoldne potegnili iz Kamniške Bistrice, nedaleč od znanega naravnega mostu pri Predosljih. Zapazili so ga otroci, ki so tam paali. Včeraj popoldne pa so ga položili v Širanjah pri Kamniku k večnemu počitku. Skromen in tih — kakor je bil blagi pokojnik vsigdar — je bil tudi njegov cerkveni pogreb. V svoji skrajno naporni službi si je nesrečnež nekako pred tremi leti nakopal epilepsijo in na posledicah svoje vestne službe je storil nesrečno smrt. Vse kaže, da je pri takem napadu zdrknil v Bistrico, ki ga je zagrnila v svoje hladno naročje. . . Pokojnik je bil nenavadno tiha, dobra, blaga duša, čistan in ljubljen od vseh, ki so ga poznali, zato je njegova tragična usoda vzbudila splošno pomilovanje. . . Rojen v Slovenski Bistrici, umrl v Kamniški Bistrici. Blag spomin Ti je zagotovljen v naših srcih, dragi nepozabni Milan!

Kolesarjeva nezgoda. Dne 14. julija zvečer bi se bila skoro zgodila smrtna nesreča. Neki delavec iz Vikerč pod Šmarno goro se je peljal od dela v Ljubljano. Pod vižmarskim klancem je šel več delavk in delavcev. Ko se je kolesar pripeljal pod klanc, se je s tako silo zalotel v neko dekle iz Šmartna, da je sam odletel čez kolo na stran, in sicer na neki kamen. Dekle je bilo neznatno opraskano, a se je hudo prestrašilo, kolesar pa je obležal brez zavesti. Ves je bil potolčen po glavi in menda ima lobanjo malo napočeno. Rabili so gotovo deset minut, predno so ga obudili iz nezavesti. Kdo je v takih slučajih kriv, se ne da nikoli dognati. Pešci so navadno brezbržni, kolesarji so neprevidni, oblast pa ne more nič storiti.

Velika mednarodna plavalna dirka na Bledu bo 20. avgusta in kakor kaže zanimanje med sportnimi krogi, ima največjih letošnjih serij. Nemaški, mažarski, češki, hrvatski klubi bodo poslali mojstra prve vrste.

Kranjski avtomobilni klub priredi dvodnevno dirko dne 29. in 30. julija t. l. Dirkalna proga Ljubljana-Gorica-Trbiž-Ljubljana. Vodstvo dirke je prevzel g. dež. glavarja namestnik baron Lichtenberg. Prijave do dne 25. julija; pristopnina k dirki znaša 10 kron. Dirke se lahko udeležijo samo člani kranjskega avtomobilnega kluba in avtomobilisti s Kranjskega.

Letoviško društvo v Kranjski gori otvori v nedeljo dne 16. t. m. prosto kopel v Pšnici z velikim, krasno ležečim bazenom in kabinami. Prostor je prirejen za zračne, solčne in peščene kopeli. Ta nova naprava bo privabila gotovo novih prijateljev in letoviščarjev v ta lepi gorski kraj.

Kranjska podružnica srebrnega Križa v Ljubljani in njen delokrog. Društvo avstrijskega srebrnega križa v pomoč vračajočim se rezervistom in njega podružnice so si stavile za nalogo, izvesti po določenih načelih organizirano, podpiranje avstrijskih odsluženih vojakov vseh vrst in sicer posebnob ob času, ko se po aktivnem službovanju vračajo kot rezervisti v civilni poklic. To podpisovanje se izraža v prvi vrsti na ta način, da društvo posreduje v korist tem osebom v ta namen, da se jim preskrbi delo in pa službe in sicer vpoštevajoč individualne razmere posameznega rezervista tako, da se skuša zagotoviti jim take službe, taka mesta in tako delo, katero odgovarja njihovim zmčnostim, njihovemu znanju ter poklicu, ki so ga izvrševali pred vstopom v vojaško službo. Poleg posredovanja dela in preskrbovanja primernih služb ima društvo srebrnega križa namen, dati rezervistom moralno in gnotno podporo, zlasti tudi v ta namen, da se jim omogča ali vsaj olajša obrtna in pridobitna samostojnost, eventualno tudi na ta način, da se jim omogča pridobiti si popolnejšo in temeljitejšo izobrazbo v njihovem poklicu. Delavnost srebrnega križa ima poleg tega tudi karitativno stran, ki se izraža v tem, da se rezervistom, ki so brez sredstev, nasklanja začasne podpore ter da se obollim daje bolniške podpore. Iz teh kratkih navedb je razvidno, da ima društvo jako lepe resne in koristne namene. Delovanje društva more postati odlične koristnosti in vrednosti tako za osebe, ki dela iščejo kakor za osebe, katere potrebujejo primernih uslužbencev in delavcev. Kranjska podružnica srebrnega križa bode posebno pozornost posvečala odsluženim vojakom, ki so doma na Kranjskem ali pa žele na Kranjskem dobiti si dela ali službe. Po prebiti vojaški službi je obilo sinov naše kranjske dežele v veliki in resni zadregi, kam se obrniti. V tej nepoučenosti in zadregi si prav često ne morejo dobiti primerne zaščite in tako se zgodi, da se žal le prehitro udajajo pri nas naravnost nevarnemu nagnjenju ali pa zapeljivim vabilom ter odhajajo v najboljše letih iz domovine, kateri na ta način grede v izgubo dragocene delovne moči. Ne moremo dvomiti, da se bode prizadevanjem društva srebrnega križa posrečilo v mnogih slučajih zblizati in zjediniti osebe, ki službo iščejo in pa osebe, ki imajo delo in službo. Delovanje društva naslanja neposredno na sodovanje oblasti.

Turistični napredek. Prometno društvo na Bledu prireja letos za letoviščarjev skupno izletno tujcev. Ta misel je imenitna, ker se s tem tujcem nudi zabava in so taki skupni izleti v fra...

rivjeri že davno upeljani. Ze lansko leto je hotelir pri Zlatorogu na Bohinjskem jezeru, g. Raubekar, prirajal take skupne izlete, ki so bili od tujcev zelo pohvaljeni. Raubekar namerava letos zopet prirediti iz hotela Zlatorog skupne izlete.

Prevelike zavžitje alkohola se po pravici označuje kot zelo pogosten vzrok nastalih bolezni pri prebavljanju. Poskusi na medicinski kliniki kralj. univerze v Budimpešti so izkazali, da so pijanci, ki so vsled dolgotrajnih želodčnih bolezni že popolnoma izgubili slast do jedi, isto zopet dosegli po vsakodnevni uporabi naravne Frano Jožefove grenčice že po presenetljivo kratkem času.

Otroci zažgali. Posestniku J. Novaku v Jami pri Kranju je zgorel v sredo hlev in skedenj, v katerem je imel spravljene veliko krme. Ogenj so zanetili otroci, ki so se igrali v hlevu z vžigalicami. Škoda znaša 2000 kron in je le delno pokrita z zavarovalnino.

Podružnica slov. planinskega društva v Radovljici opozarja gg. turiste na začetek flore na Begunjski. Ker je pot jako lahko dostopna iz Begunj kakor iz Poljč, in ker nudi Begunjsčica razun flore tudi kraben razgled, se priporoča podružnica za mnogobrojni obisk, ter opozarja tem potom gospode turiste, da se poslužujejo podružnične kočice (Vilfanove kočice), ki je letos izborno oskrbovana. G. turisti se še prosijo, da ne rujejo planink s koreninami, ter da kolikor mogoče varujejo planinsko floro.

Na Begunjski se je našla damska vrhnja jopa sive barve, katera je dobiti pri načelniku podružnice g. L. Fürsagerju, trgovcu v Radovljici.

Gledališko društvo na Jesenicah priredi v nedeljo, dne 23. julija 1911 ob 3. uri popoldne v restavraciji pri «Sokolu» na Jesenicah predavanje. Predaval bo g. Hinko Nučič, režiser slov. gledališča v Ljubljani: «O zgodovini gledališča in njegovem pomenu v razvoju kulture». Ker bo predavanje velezanimivo in poučno, naj ga nihče ne zamudi, ki se zanima za slovensko gledališko umetnost.

Odbor.

Ukradena sta bila v noči od 19. na 20. julija neki gospe iz Ljubljane, ki je na letovišču na Črnicu pri Brezjah, iz pritličnega okna dva zlata prstana, vredna 40 kron. Na enem teh prstanov je na znotrajni strani gravirano: M. J. 7./VII. 1896, na drugem pa: V. J. 7./VII. 1896. Komurkoli bi se ta dva prstana ponujala naprodaj, se prosí, da bi dotičnega človeka izročil policiji, ali pa najbližji orožniški postaji in da bi o tem obvestil gospe Ano Kral, hišno posestnico na Črnicu, pošta Radovljica.

Listnica uredništva. Več stvari smo morali odložiti za prihodnjic.

* * *

V Nemčiji se že veliko let ni pripetila tako velika nesreča, kot je bila železniška nesreča pri Müllheimu. Dosedaj je mrtvih že 14, ranjenih pa 35 oseb. Boje se, da umrje še več ranjencev. Nesrečo je povzročilo, ker je odpovedala zračna zaviralnica in zato strojevodja ni mogel zmanjšati brzine 70 kilometrov na uro na 20 kilometrov. Iz tira je skočila lokomotiva, nadalje tovorni in osem osebnih voz. Popolnoma so se razbili prvi trije veliki osebni železniški vozovi I, II. in III. razreda. Potu ki teh treh voz se niso mogli rešiti in so bili deloma takoj mrtvi ali pa nevarno ranjeni.

Roka pravice zoper nesrečno mater. Kako nesmiselni so v marsikaterem pogledu angleški zakoni, kaže naslednji slučaj, ki se je te dni dogodil pred londonsko poroto. Porotno sodišče je za smrt obsodilo nesrečnico, ki se je skupno s svojo hčerko zastupila; dočim so njo zdravniki obvarovali smrti, je otrok izdihnil. Vdova Murphyjeva je dolgo časa bojevala obupen boj za življenje; na posled se ji opešale moči, z delom svojih rok ni mogla več preživeti šestih otrok, za katere je morala po močevi smrti sama skrbeti. Ko ni mogla več plačati stanarine, si je nabavila strupa; zavžila ga je, dala še petletni hčerki, ki je kmalu na to preminila. Mati je po daljši bolezni ozdravela. Vzlic temu, da so vse priče v žarkih in živih barvah opisovale junaške in obupne napore nesrečne matere v boju za življenje, so je londonski porotniki obsodili na smrt!

Človekoljubno orožje. Neki Nemeč je baje izumil nove vrste samokres, ki je bolj krščanski kakor dosedanje orožje. S tem samokresom se strelja kakor z vsakim drugim revolverjem in tudi zadene — če namreč človek zna — ampak — ne ubija se. Sovražnik, ki ga zadeneš, pade za deset minut v omedlevico, potem pa lahko zopet vstane živ in zdrav, kakor da ni bilo nič. Naboj je sestavljen iz smodnika in raznih kemikalij, ki so izumiteljeva tajnost. Le škoda, da ni pričakovati od veselj, da bodo zaradi tega izuma pometale svoje puške in kanone v ropotarnico.

Družbi sv. Cirila in Metoda je izročil g. P. Magdič, veletržec v Ljubljani, K 100 od prodanih narodnih znakov. To je četrti stotak v kronab, s katerim je vsega priporočila vredna tvrdka P. Magdič obdarila našo družbo iz dobička od prodanih narodnih znakov, s katerimi dokumentirajo javno slovenski rodoljubi, da so prijatelji C. M. družbe. Hvala! — Iz Novega mesta je prejela C. M. družba vplačane kar tri «kamne» z enim poročilom. Zasluzni brambovci-pokrovitelji gg. ravatelj R. Dolenc, nadzornik Skalický in «Narodna čitalnica» naj bodo posnemovalen vzgled slovenskim

rodoljubom in društvom, katerih se pogrešamo v vrstah C. M. brambovcev, ker oddati je še 82 «kamnov». — Pohvalno delavna je podružnica C. M. v Volčji dragi na Goriškem. Bodrilno glasilo za slovensko obrambo, «Slovenski Branik», je dobilo tamkaj sedem novih naročnikov, kar nam je zagotovilo za uspešno delovanje v podružnici (in za širšej slovenske zavednosti. V Volčji dragi nabirajo štirji nabiralniki za C. M. družbo darove, uporablja se računke listke, po trgovinah in trafikah se prodaja narodne blago; podružnični odbor pa skrbi za potrebno agitacijo. Za C. M. družbo raste zanimanje tudi med prav preprostimi ljudmi in v korist «Narodni soli», ki jo je letos sezidala družba sv. Ciril in Metoda v Gorici, se živahno agitira in nabira prostovoljne doneske od osebe. Tej vzorni podružnici slava in hvala! — Najdena dedščina po zamrli C. M. podružnici v Metliki. Sedanja marljiva ženska podružnica v Metliki je izsledila pozabljeno hranilnično knjižico zamrle C. M. podružnice Metliške. V to knjižico se je svojčas naložilo 10 K in te so ostale naložene tako dolgo, da je narasla vrednost na 22 K s poštno hranilničnimi obrestmi. — V domači nabiralnik so nabrali 10 K 90 v za C. M. družbo zavedni malčki: Anton, Maks, Pavel, Stanko, Ivo. Živio! — Prvo društvo «Abstinent proti tobaku» ustanovilo je Št. Jursko «nazadojastvo» (pri cenah bi bil marsikdo nazadnjak, če so napredne cene višje!) Prvi sadovi tega dvakrat koristnega društva so se prikazali v obliki 4 K 80 v, katere so zbrali in C. M. družbi poslali častiti abstinenti: Iv. Zagorec, Fr. Kovač, H. Knez, Iv. Videmšek, Matija Ponišek, Vikt. Žibert. Priporočamo, da dobi to društvo mnogo članov in da se ustanovi mnogo enakih društev. — Ljubljanski abstinet. Izenakademščina C. M. podružnica na Dunaju je priglasipla vplačilo dveh «kamnov» in na račun tudi že poslala 250 K. Letnina je dala K 174, kar izkazuje 87 rednih članov, tem pa se je pridružilo 12 ustanovnikov s skupnim prispevkom 240 K. Zračajnim rojakom, ki naj bodo posnemovalen vzgled v tujini, pa tudi v domovini živečim Slovincem, Srčna hvala!

Poslano*)

g. Jos. Likozarju, trgovcu v Kranju.

Ker ste me dne 15. julija t. l. napadli v listu, vam z današnjim odgovorjem, da jako obžalujem, da vam s svojo reklamo na vašem trgovskem podjetju, katero že približno 14 let obstoji škodujem toliko, da se morate v časopisih boriti z menoj. Končno vam tudi omenim, da vam je znano, ko sva imela v pogodbi polletno odpoved ter sem jaz po odpovedanem času v teku 14 dni na svojo voljo še pred dobo izstopil zaradi svoje lastne trgovine, katero sem prevzel od g. M. Matiašiča, in sem bil prisiljen izterjati moj zaslužek pri vas po advokatu g. dr. Furlanu. Obljubljam vam, da bodem še pridno delal nadaljno reklamo po svoji želji.

Z odličnim spoštovanjem

158

I. EVG. POTREBIN, Kranj

kateri je služboval pri K. Puppo nasl.

*) Za vsebino je uredništvo odgovorno le v toliko, v kolikor zahteva zakon.

Le tedaj

doseže kakovost fine zrnate kave svojo polno veljavo, če voli cenjena gospodinja kot kavni pridatek najzanesljivejšo vrsto!

Najbolje storite,

če uporabljate izdelek, ki se je izkazal že desetletja kot najboljši, „pravega Franca“ iz tovarne Zagreb, vendar pa izrecno le onega s kavnim mlinčkom kot tovarniško znamko.

Lepa meblirana 157 — 2

mesečna soba

s posebnim vhodom se takoj odda.

Kje, pove upravnštva „Gorenjca“.

Orehov les

kupuje v hlodih in plohih od 1 cole naprej ter prosi za tozadevne ponudbe na dotičnih postajah tvrdka 153 3—2

FR. KOTNIK, Verd, pošta Vrhnika (Kranjsko).

Loterijska srečka dne 15. julija t. l.

Trst 17 12 41 84 21

Proda se

150 2—2

300 do 400 lepih smrek.

Kje, pove uredništvo «Gorenjca».

Bogato izbiro otroških vozičkov kakor tudi razno špecerijsko :: in galanterijsko blago ::

priporoča v nakup

M. Rant, Kranj, Savsko predmestje.

135 6—4

Naznanilo in priporočilo.

Podpisana uljudno naznanjava, da bodeva otvorila s 1. avgustom 1911

mehanično in konštrukcijsko delavnico

iz že nad 20 let obstoječe ključavničarske obrti v hiši št. 67 nasproti c. kr. cementarije (Cof), Rožna ulica v Kranju.

Prizadevala si bodeva, da slav. občinstvu postreževa z vsemi v to stroko spadajočimi deli, kakor: Instalacije in popravila električne razsvetljave do 50 Kilowattov, nadalje popravila elektro- in bencinmotorjev, strelvodov, naprave vodnjakov. Nadalje se priporočava za popravila poljedelskih strojev, koles in sivalnih strojev, kakor tudi izvrševanje štedilnih ognjišč in raznih železnih ograj. Z zagotovitvijo, da bodeva z vsem točno postregla, se priporočava

Franc Tavčar & Josip Štiru.

KRANJ, dne 4. julija 1911.

142 10—3

Dolinska kislavoda grajski — 5 :: studenec (Thalheim)

Čisto naravna alkalijska. Priznana najboljša zdravilna in namizna voda. Edina zaloga za avstrijski jug Edmund Rooss, Kranj.

Prodajalka

zmožna samostojno voditi podružnico v večjem kraju Gorenjske in katera je zmožna enostavnega knjigovodstva, ne izpod 20 let stara se sprejme takoj.

Pismene ponudbe naj se vpošljejo na upravnštvo „Gorenjca“.

144 3—3

„Za 10 vinarjev liter“

najboljšega jabolčnika, skoro enako pristnemu lahkemu vinu se napravi sama iz najnovejše iznajdbe „Jablus“. Iz „Jablusa“ napravljena pijača vzdigne (vre), kakor naravni mošt, je zdrava in krepilna. 1 zavoj „Jablus“ z navodilom vred samo K 5.30 po poštnem povzetju. Prekupci odstotke. Zastopniki se iščejo. Glavno zastopstvo

„Jablus“, Podplat, Štajersko.

Pojasnila zastonj in franko. 151 3—2

Alfonz Breznik v Ljubljani

Kongresni trg šte. 13, nasproti deželnega dvorca c. kr. zapriseženi izvedenec in učitelj „Glasbene Matic“.

Prva, najstarejša, največja in edina domača tvrdka vseh glasbenih instrumentov, strun (tudi specialitet) in muzikalij. Najraznovrstnejša izbira in najcenejša izposojevalnica prvovrstnih klavirjev in harmonijev. — Prodaja na najmanjše obroke. — Ugodna zamena. — 10letno jamstvo. — Popravila in uglaševanja vseh glasbil sprejema najceneje. — Vsak instrument moje zaloge je najskrbnejše preizkušen. 27 20